

*Original Research*

## The Effect of Exergaming Interventions (Xbox Kinect) on Gross Motor Skills of Children with Developmental Motor Delay: Emphasis on Modern Training

Mohammad Rostami pour<sup>1\*</sup>, Ehsan Zareian<sup>2</sup>, Mohammad Ali Aslankhani<sup>3</sup>

1. M.S of Motor Behavior at Allameh Tabataba'i University, Iran, Tehran

2. Assistant Professor in Motor Behavior at Allameh Tabataba'i University, Iran, Tehran

3. Porfessor in Motor Behavior at Allameh Tabatabai University, Iran, Tehran

Received: 2019/02/08

Revised: 2019/02/19

Accepted: 2019/03/02

### Abstract

**Background&Purpose:** The aim of this study was to investigate the effect of Exergaming intervention (Xbox Kinect) on gross motor skills in children with developmental motor delay.

**Methodology:** The present research is semi-experimental and also according to the type of research in the category of applied researches. Participants were included all preschool and elementary students in years 95-94. Due to the large volume of the community, Available Sample method was used. Finally, 30 patients were selected that were commensurate with the research objectives. After pretest based on Ulrich gross motor development tests (2000), they were divided randomly into two groups of 15(experience and control). The experimental group performed Xbox kinect games for three months, while the control group did not have a standardized workout.

**Results:** First to analysis of normal and homogeneity of data, we used k-s and levene tests. And the analysis of covariance was used to compare groups. The analysis of covariance results showed that there is a significant difference between subject's average of gross motor skills scores (movement and manipulation), ( $P < 0/01$ ).

**Conclusion:** Thus, We can provide the opportunity of basic movements development, which is the foundation of sports skill development in children with motor delay, by designing developmentally appropriate programs (*i.e.* Xbox kinect) and enrich the educational environment.

**Keywords:** Exergaming intervention, Gross motor skills, Motor delay

**Citation:** Rostami pour Mohammad, Zareian Ehsan, Aslankhani Mohammad Ali, The Effect of Exergaming Interventions (Xbox Kinect) on Gross Motor Skills of Children with Developmental Motor Delay: Emphasis on Modern Training, Journal of Motor and Behavioral Sciences, Volume 2, Number 1, Spring 2019, Pages 75-84.

\* **Corresponding Author:** Mohammad Rostami pour, MS of Motor Behavior at Allameh Tabataba'i University, Iran, Tehran

Email: rostami.m500@gmail.com

## مقاله پژوهشی

## تأثیر مداخلات رایانه ای حرکتی (ایکس باکس کینکت) بر مهارت های حرکتی درشت کودکان دارای تأخیر حرکتی: تاکید بر تمرينات مدرن

محمد رستمی پور<sup>\*</sup>, احسان زارعیان<sup>۲</sup>, محمد علی اصلاحخانی<sup>۳</sup>

۱. کارشناسی ارشد رفتار حرکتی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

۲. دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی تهران، تهران، ایران

۳. استاد دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

دریافت مقاله: ۹۷/۱۲/۱۵ پذیرش مقاله: ۹۷/۱۲/۰۳ بازنگری مقاله: ۹۷/۱۱/۲۳

### چکیده

**مقدمه و هدف:** هدف از پژوهش حاضر مطالعه اثر مداخلات رایانه ای حرکتی مبتنی بر ایکس باکس بر مهارت های حرکتی درشت کودکان دارای تأخیر حرکتی بود.

**روش شناسی:** تحقیق حاضر از نوع نیمه تجربی بوده و همچنین با توجه به نوع پژوهش در دسته پژوهش های کاربردی قرار می گیرد. جامعه شرکت کننده در این پژوهش کلیه دانش آموزان دبستانی شهرستان دلفان در سال ۹۴-۹۵ مشغول تحصیل بودند را شامل شد. برای انتخاب نمونه از روش نمونه های در دسترس استفاده شد و پس از انجام پیش آزمون با استفاده از چک لیستی که بر مبنای آزمون رشد حرکتی درشت اولریخ (۲۰۰۰) تهیه شده بود ۳۰ نفر که دارای تأخیر رشدی بودند انتخاب شده و به صورت تصادفی ساده در ۲ گروه ۱۵ نفری (تجربی و کنترل) گردیدند. گروه تجربی مداخلات بازی های ایکس باکس کینکت را به مدت سه ماه اجرا کردند در حالیکه گروه کنترل تمرين استاندارد شده و خاصی نداشت.

**نتایج:** بعد از آنکه نمونه های پژوهش با استفاده از آزمون الیخ-۲ همگن شدند. نتایج تحلیل کوواریانس نشان داد بین میانگین باقیمانده نمرات مهارت های حرکتی درشت (جایگایی و دستکاری) آزمودنیها بر حسب عضویت گروهی تفاوت معنی داری وجود دارد ( $P = 0.001$ ).

**نتیجه گیری:** می توان با طراحی برنامه متناسب رشدی ( برای مثال، ایکس باکس کینکت) و غنی سازی محیط آموزشی، فرصت رشد حرکات پایه که اساس رشد مهارت های ورزشی هستند را در کودکان دارای تأخیر حرکتی بهتر کنیم.

**واژگان کلیدی:** مداخلات رایانه ای حرکتی، مهارت حرکتی درشت، تأخیر حرکتی

**رجایع:** رستمی پور محمد، زارعیان احسان، اصلاحخانی محمد علی، تأثیر مداخلات رایانه ای حرکتی (ایکس باکس کینکت) بر مهارت های حرکتی درشت کودکان دارای تأخیر حرکتی: تاکید بر تمرينات مدرن، مجله علوم حرکتی و رفتاری، دوره دوم، شماره اول، بهار ۱۳۹۸، صفحات ۷۵-۸۴

**نویسنده مسئول:** محمد رستمی پور، کارشناسی ارشد رفتار حرکتی

**آدرس الکترونیکی:** rostami.m500@gmail.com

باید برای کودکان جهت یادگیری و تمرین FMS در طول سال های اولیه مدرسه ارائه شود. کودکانی که آموزش های مهارت های حرکتی و تمرین کافی دریافت نمی کنند ممکن است تأخیرات رشدی در مهارت های حرکتی درشت و ظرفی<sup>۱۰</sup> از خود نشان دهند (وان دورپ<sup>۱۱</sup> و همکاران، ۲۰۱۲).

بسیاری از نظریه های رشد حرکتی<sup>۱۲</sup> در طول سال پدید آمده اند، اما تعداد کمی از آنها به تعامل بین فرد، محیط، و تکلیف (دیدگاه سیستم های پویا) پرداخته اند. چشم انداز دیدگاه سیستم های پویا (DST)<sup>۱۳</sup> بر اهمیت تمام سیستم ها در کمک به یک رفتار خاص و یا الگوی رفتارها به جای تکیه بر یک زیر سیستم منفرد تأکید می کند (تلن<sup>۱۴</sup> و همکاران، ۲۰۱۴). هر زیر سیستم مسیر و میزان رشد خود را دارد، و این زیر سیستم ها برای جمع آوری، تولید فرصت های بسیاری از حرکات و تعداد درجات آزادی، آزاد هستند. زیر سیستم ها ممکن است عواملی مانند دشواری و آسانی تکلیف، محیط زمین بازی و سطح مهارت کودک را شامل شود. از میان عواملی که نقش مهمی در افزایش فرصت های آموزشی برای مهارت های حرکتی و مفاهیم حرکت بازی می کنند، فعالیت های بدنی و بازی ها هستند. ارائه یک برنامه تمرینی مناسب می تواند بر بهبود رشد مهارت های حرکتی تأثیر مثبتی داشته باشد. با این حال، برای بسیاری از کودکان به دلیل سبک زندگی کم تحرکت و زندگی مدرن (به خاطر صنعتی شدن) شرکت در برنامه های رشدی عموماً دشوار است. به خصوص در مورد کودکانی که در مهارت های حرکتی درشت یا ظرفی تأخیر دارند. اختلال را نباید با تأخیر همسان فرض نمود. در بحث تأخیر حرکتی، کودکان نسبت به همسالان خود روند رشدی در مهارت های حرکتی بنیادی را در سطحی پایین تر شروع می کنند (اسپنسر<sup>۱۵</sup> و همکاران، ۲۰۱۶). علاوه بر این، با توجه به شیوه مشکلات تأخیری، در جوامع اروپایی و آسیایی (به خصوص ایران) ارائه یک برنامه رشدی مناسب می تواند روند رشد مهارت های حرکتی بنیادی را بهبود داده، و این تأخیر را به حداقل برساند. همچنین محدودیت در زنگ تربیت بدنی نمی تواند یک محیط غنی برای بهبود این کودکان

- 
- 9. Tzetzis
  - 10. Fine and gross motor skills
  - 11. Vandorpé
  - 12. Motor development
  - 13. Dynamic systems theory(DST)
  - 14. Thelen
  - 15. Spencer

## مقدمه

تأکید بر تشویق فعالیت های جسمانی در کودکان بدین دلیل است که این فعالیت ها، به بخشی از زندگی فرد تبدیل خواهد شد و در بزرگسالی ادامه خواهد داشت (گابارد، ۲۰۱۶). مهارت های حرکتی بنیادی (FMS)<sup>۲</sup> به عنوان "بلوک های ساختمان" برای فعالیت های بدنی طول عمر (گابارد، ۲۰۱۶؛ گالا هو و اوسمون، ۲۰۰۵) و به عنوان "الفبای حرکت" دیده می شود (کاستبیون، ۲۰۱۲). مطالعات قبلی، رابطه مثبت بین عملکرد FMS و مشارکت کودکان در فعالیت بدنی همیشگی و سازمان یافته را نشان داده اند (گالا هو و اوسمون، ۲۰۰۵). FMS فعالیت های حرکتی رایجی هستند که الگوهای حرکتی خاص دارند. این حرکات پایه و اساس فعالیت های حرکتی پیشرفت تر ورزشی و غیر ورزشی (فعالیت های زندگی روزمره) را شکل می دهند (اکبری و همکاران، ۲۰۰۹؛ گوودوی و برانتا، ۲۰۰۳). FMS به دو گروه مهارت های حرکتی تقسیم شده است: مهارت های حرکتی جابجایی<sup>۳</sup> (به عنوان مثال، دویلن، پریدن، لی لی، جهش، چهار نعل رفتن، و سرخوردن) و مهارت های دستکاری<sup>۴</sup> (به عنوان مثال، پرتاپ کردن، گرفتن، دریبل زدن، لگد زدن، غلتیدن و ضربه زدن) (گابارد، ۲۰۱۶). همچنین، زمانی که کودکان در مهارت های ایشان حس اعتماد پیدا کنند، تمایل به شرکت در سطح بالاتری از فعالیت بدنی را نشان می دهند (گوودوی و برانتا، ۲۰۰۳). همچنین تحقیقات نشان داده که کودکانی که فعال هستند تمایل به حفظ سطح بالایی از آمادگی جسمانی را دارند (بریان و همکاران، ۲۰۱۷).

یک اشتباہ رایج کلی در مورد FMS این است که کودکان این مهارت ها را به طور طبیعی بدست می آورند که در نتیجه رشد و بلوغ رخ می دهد (هاموند<sup>۵</sup> و همکاران، ۲۰۱۴). با این وجود، کودکان به لحاظ رشدی به فرصت های تمرینی مناسب و بازخورد خاص مربوط به مهارت به منظور توسعه FMS نیاز دارند (ترتیز<sup>۶</sup> و همکاران، ۲۰۱۸). به عبارت دیگر، آموزش مهارت های حرکتی سیستماتیک

- 1. Gabbard
- 2. Fundamental movement skills(FMS)
- 3. Gallahue g Ozmun
- 4. Castetbon
- 5. Goodway, J. D., & Branta
- 6. Locomotor
- 7. Manipulative
- 8. Hammond

در بحث تأثیر برنامه‌های متنابوب رشدی، و تأثیر این برنامه‌ها بر رشد مهارت‌های حرکتی بینایی، تحقیقات متعددی صورت گرفته است (ورناداکس و همکاران، ۲۰۱۲، ین<sup>۸</sup> و همکاران، ۲۰۱۱). تحقیقات انجام گرفته در این زمینه، تأثیر تمرينات سنتی مختلف را نشان می‌دهد، با این وجود، بازی‌های رایانه‌ای-حرکتی می‌تواند به عنوان یک روش جایگزین برای آموزش مهارت‌های حرکتی ارائه شود. استفاده از بازی‌های رایانه‌ای-حرکتی به عنوان یک پر تکل تمرينی در بحث غنی سازی محیط‌های خانه، ورزشی و موسسات توانبخشی مورد استفاده قرار گیرد (ین و همکاران، ۲۰۱۱). استفاده از این بازی‌ها امیدوار کننده است، زیرا ممکن است انگیزه کودک را در طول ورزش افزایش دهد، و به بخشی از برنامه آموزشی کودک را تشکیل دهد. فعالیت‌های بدنی در این بازی‌ها عبارتند از: تکالیف حرکتی که شامل دامنه گسترده‌ای از بازخوردهای حسی، گستردگی‌های حرکتی قابل تنظیم، سطح سرعت و دقق، و ادغام انواع تکالیف بصری-فضایی، شناختی و توجه (شیهنه و کاتز<sup>۹</sup>، ۲۰۱۲).

در استفاده از بازی‌های رایانه‌ای-حرکتی در بحث عملکرد روانی-حرکتی (شیهنه و کاتز، ۲۰۱۳) توانبخشی (ورناداکس و همکاران، ۲۰۱۴) تحقیقات متعددی صوت گرفته است. با این حال، هنوز شواهد تجربی بسیار محدودی وجود دارد که بازی‌های رایانه‌ای-حرکتی بتواند اکتساب مهارت‌های حرکتی را تسهیل کنند، یا بتواند جایگزینی برای مهارت‌های حرکتی ارایه کند و همچنین فعالیت‌های بدنی را بهبود بخشد (ورناداکس و همکاران، ۲۰۱۴). هاموند و همکاران (۲۰۱۴) با استفاده از این بازی‌ها بر بهره حرکتی در کودکان دارای مشکلات حرکتی پرداختند، نتایج تأثیر مثبت این بازی‌ها را در کودکان دارای مشکلات حرکتی گذارش کرد. بارنت و همکاران (۲۰۱۲) به تأثیر این بازی‌ها بر رشد FMS را بررسی کردند؛ و نتایج تأثیر مثبت این بازی‌ها را در مهارت‌های دستکاری را نشان داده‌اند.

در تحقیق دیگری، جلسما<sup>۱۰</sup> و همکاران (۲۰۱۳) امکان اثربخشی اولیه از یک سیستم بازی‌های رایانه‌ای-حرکتی را در کودکان با

فراهمن کند. با این وجود، فراهم سازها<sup>۱</sup> در محیط خانه، پارک‌ها و مدرسه با حضور والدین می‌تواند تأثیر مثبتی بر این مهارت‌ها داشته باشد (۲۴، ۲۹).

اخیراً یک شیوه نوین در بحث غنی سازی محیط برای کودکان به وجود آمده که محصول شرکت مایکروسافت می‌باشد، و آن بازی‌های ایکس باکس کینکت<sup>۲</sup> است. بازی‌های ایکس باکس کینکت، استفاده از فن آوری‌های نوین است که یک محیط تعاملی را ایجاد می‌کند که نیاز به اشارات و حرکات بدن چهت شیوه سازی بر روی صفحه نمایش بازی دارد (استاینبو<sup>۳</sup> و همکاران، ۲۰۱۲؛ سین و لی<sup>۴</sup>، ۲۰۱۳). بازیکن می‌تواند با بازی‌های رایانه‌ای-حرکتی<sup>۵</sup> مختلف با استفاده از یک کنترل بی سیم (از راه دور) در تعامل باشد که حرکت بازیکن را در سه بعد از طریق شتاب سنج و تکنولوژی سنسور نوری شناسایی می‌کند. شرکت مایکروسافت بعد از ارائه ایکس باکس که شامل بازی‌های بدون تحرکت بود، بعداً کینکت را به آن اضافه کرد. در واقع، کینکت یک دستگاه ردیاب حرکت به سبک وب کم است که حرکت را به صورت سه بعدی از طریق یک دوربین و حسگر عمیق تشخیص می‌دهد (مایکروسافت کینکت، ND). در واقع، بازی‌های رایانه‌ای-حرکتی برای کودکان جذاب بوده و می‌تواند در کمک به کودکان چهت کسب مهارت حرکتی‌شان و رشد انگیزه برای فعالیت بدنی، موثر باشد. در زمینه تأثیر بازی‌های ایکس باکس کینکت تحقیقات متعددی صورت گرفته است. برای مثال، در زمینه انگیزه و خودکارامدی ورزشی (ونت سانوس و کامپاس<sup>۶</sup>، ۲۰۱۰) سوچی دهی کودک به سمت تجربه جدید و ایجاد بازی‌های خلاق در کودک (ورناداکس<sup>۷</sup> و همکاران، ۲۰۱۵) تحقیقات متعددی صورت گرفته است. بنابراین در زمینه بازی‌های رایانه‌ای-حرکتی و تأثیر آن بر رشد FMS تحقیقات کمی صورت گرفته است. به ویژه، در زمینه نسل جدید بازی‌های رایانه‌ای-حرکتی ایکس باکس کینکت در رشد FMS تحقیقات بسیار کمیاب است. با این وجود، در ادامه به چندین تحقیق انجام شده در این حیطه اشاره شده است.

- 6. Venetsanou & Kambas
- 7. Vernadakis
- 8. Yen
- 9. Sheehan & Katz
- 10. Jelsma

- 1. Affordances
- 2. Xbox Kinect
- 3. Staiano
- 4. Sin & Lee
- 5. Exergame

تأثیر مداخلات رایانه ای حرکتی (ایکس باکس کینکت) بر مهارت های...

تأثیر رشدی مورد بررسی قرار دادند. کودکان به طور تصادفی در یک گروه تجربی (Wii) یا یک گروه کنترل قرار گرفتند. نتایج تأثیر مثبت این بازی ها را گذارش کرد.

همچنین، شیهان و کاتر (۲۰۱۳، ۲۰۱۲) در محیط مدرسه تأثیر این بازی ها (برنامه بازی های رایانه ای-حرکتی) را در بین کودکان ۹ تا ۱۰ ساله را بررسی کرده و تأثیر مثبتی بر ثبات وضعیت در چابکی، تعادل و هماهنگی را نیز گذارش کردند.

بنابراین در این تحقیق، نویسندها با طراحی و پیاده سازی یک محیط خانگی غنی تأثیر بازی های رایانه ای-حرکتی (ایکس باکس کینکت) را بر مهارت های حرکتی درشت در کودکان دارای تأخیر حرکتی را بررسی کرده اند. بنابرین، رویکرد تحقیق حاضر ارائه یک چارچوب نظری در زمینه سیستم های پویا در بحث فراهم سازها و غنی سازی محیط خانه با گنجاندن آموزش FMS در کودکان دارای تأخیر حرکتی می باشد.

در پژوهش حاضر، با توجه به ضرورت FMS در DST، محققان برای طراحی یک برنامه خاص جهت ارتقای FMS و تشویق مشارکت در برنامه های رشدی با دستکاری محدودیت ها در محیط کودکان، دست به انجام چنین تحقیقی زده اند. با توجه به گفته های بالا، هدف از پژوهش حاضر تأثیر بازی های ایکس باکس کینکت بر بهبود مهارت های حرکتی درشت در کودکان دارای تأخیر حرکتی می باشد.

## روش شناسی

روش تحقیق حاضر از نوع نیمه تجربی بود، که با طرح پیش آزمون-پس آزمون با گروه کنترل انجام شد. جامعه آماری این تحقیق را دانش آموزان شهرستان دلفان تشکیل دادند. مدرسه امام خمینی (ره) در منطقه فاز دوم فرهنگیان مکانی بود که نمونه ها انتخاب شدند. روش نمونه گیری به صورت در دسترس انجام شد. انتخاب ها بدین صورت بود که از ۷۳ دانش آموز دبستانی، ابتدا آزمون اولریخ-۲ به عمل آمد. دانش آموزانی که پایین ترین نمرات را کسب کردند ۳۰ نفر بودند که به عنوان کودکان دارای تأخیر حرکتی شناسایی شدند. حجم نمونه با توجه به تحقیقات مشابه ای که در این زمینه صورت گرفته بود، ۱۵ نفر در هر گروه تعیین، و در مجموع ۳۰ نفر برآورد شد. که به صورت داوطلبانه در تحقیق حاضر شرکت کردند. آزمودنی ها بعد از انجام پیش آزمون به طور تصادفی به دو گروه تجربی و کنترل تقسیم شدند.

پس از انتخاب جامعه مورد مطالعه، کودکانی که دارای دامنه سنی ۶ تا ۱۰ سال بودند و در آزمون به عمل آمده (آزمون الیخ-۲) نمرات زیر ۲۵ را کسب کرده بودند و همچنین به لحاظ جسمانی سالم بودند انتخاب، و بقیه دانش آموزانی که موارد گفته شده را نداشتند از تحقیق خارج شدند. پیش آزمون رشد حرکتی توسط آزمون رشد مهارت های حرکتی درشت اولریخ بعمل آمد که در آن آزمون دوبار تکرار شد و برای نمره دهی مهارت، فیلم های تهیه و با استفاده از چک لیست آزمون رشد حرکتی مورد تجزیه تحلیل قرار گرفت. بر اساس نمره پیش آزمون و سطح رشدی، سن، وزن، سابقه قبلی فعالیت جسمانی کودکان در دو گروه همگن شدند. گروه اول تمرین منتخب که بر گرفته از برنامه بازی های رایانه ای-حرکتی در زمینه رشد مهارت های حرکتی شامل ورزش، بازی، واکنش های فعال برای کودکان است انجام داد. گروه دوم بازی های ایکس باکس کینکت را اجرا کرد. این برنامه ها در ۸ هفته که هر هفته شامل ۲ جلسه و در مجموع ۱۶ جلسه می باشد اجرا شد. زمان هر جلسه ۴۵ دقیقه بود که به ۴ بخش تقسیم شد. ۱۵ دقیقه اول برنامه شامل گرم کردن، پس از آن ۱۰ دقیقه ای بازی شامل مهارت های حرکتی جابجایی، سپس ۱۰ دقیقه شامل مهارت های حرکتی دستکاری و در آخر ۱۰ دقیقه سرد کردن ارائه شد.

برنامه های آموزشی XbK مانند دیگر فعالیت های بدنی جهت رشد شش مهارت دستکاری و شش مهارت جابجایی در کودکان مدرسه ابتدایی طراحی شده بود. مداخله XbK از ۱۶ جلسه در هفته ۸ تشکیل شد. به منظور اجرای مداخله، یک اتاق چند منظوره استفاده شد. همه کودکان هنگامی که آموزش مهارت های جابجایی و دستکاری را از طریق کنسول XbK دریافت می کردند، فضا و تجهیزات خودشان را داشتند. ابزار جمع آوری داده ها، آزمون رشد حرکتی درشت-۲ بود. آزمون اولین بار در سال ۱۹۸۵ برای ارزیابی کیفی مهارت های حرکتی درشت توسط اولریخ تهیه شد و سپس در سال ۲۰۰۰ ویرایش جدید آن را به صورت جامع تر ارائه داد، این آزمون داری دو خرده آزمون جایه جایی و دستکاری می باشد. راه رفتن، دویدن، پریدن، لی کردن، یورتمه رفتن، سرخوردن، سکسکه رفتن خرده آزمون های جابجایی هستند. پرتاب، دریافت، ضربه با پا، ضربه بالای سر و غلتاندن خرده آزمون های دستکاری محسوب می شوند که به صورت کیفی رشد الگوی حرکتی مهارت های درشت را ارزیابی می کند.

انجام شده در دو گروه کنترل و تجربی و رسم نمودارها و استنباطی شامل آزمون تحلیل کوواریانس<sup>۱</sup> برای تعیین اختلاف میانگین متغیرها در بین گروهها و برای حذف اثر پیشآزمون استفاده شد. همچنین به منظور بررسی طبیعی بودن داده‌ها از آزمون آماری کلوموگروف - اسمیرنوف<sup>۲</sup> و برای بررسی همگنی واریانس‌ها نیز از آزمون لوین<sup>۳</sup> استفاده گردید. مقدار خطا در سطح معنی‌داری  $P \leq 0.05$  در نظر گرفته شد. همچنین همه اطلاعات به کمک نرم‌افزارهای اکسل و SPSS<sub>0</sub> تجزیه و تحلیل شده است.

آزمون K-S طبیعی بودن توزیع داده‌ها را تأیید کرد ( $P=0.832$ ). از این رو از آمار پارامتریک در آزمون فرضیه این تحقیق استفاده شد. همچنین نتایج آماره لوین نشان دهنده همگنی واریانس‌ها بود. نتایج حاصل از مقایسه پیشآزمون‌ها نیز نشان داد که برای انجام تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌بایست از تحلیل کوواریانس استفاده کرد.

جدول ۱ آمار توصیفی مرتبط با آزمودنی‌ها را نشان می‌دهد.

آزمون رشد حرکتی اولریخ (۲۰۰۰) یکی از ابزارهای معتبر برای ارزیابی رشد مهارت‌های حرکتی درشت است. این آزمون را اولین بار اولریخ (۱۹۸۵) براساس مهارت‌های حرکتی تهیه و پایابی و روایی آن برای کودکان ۳ تا ۱۰ ساله آمریکایی گزارش کرد، روایی آن ۹۶٪ و پایابی آن برای خرده آزمون‌ها ۸۷٪ است. همچنین روایی و پایابی آن توسط زارع زاده و فرخی در سال ۱۳۸۸ در داخل کشور به تأیید رسیده است بر پایه مطالعات ایشان ضریب پایابی و همسانی درونی برای نمره جایه جایی و کنترل شی و همچنین نمره مرکب کل به ترتیب ۰.۷۸، ۰.۷۴، ۰.۸۰ و ۰.۷۴ گزارش شده است (زارع زاده و همکاران، ۲۰۱۱).

### یافته‌ها

برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری در دو سطح آمار توصیفی، شامل میانگین و انحراف معیار متغیرهای توصیفی و کوشش‌های

**جدول ۱. آماره‌های توصیفی مرتبط با آزمودنی‌ها**

متغیرها	تعداد	بیشترین	کمترین	میانگین ± انحراف معیار
سن(سال)	۳۰	۹	۵	۷/۵±۱
قد(متر)	۳۰	۱۶۵	۱۴۳	۱۵۲/۳±۵
وزن(کیلوگرم)	۳۰	۱۳۰	۲۴	۲۶/۳±۱/۵

**جدول ۲. آزمون کلوموگروف - اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن داده‌ها**

گروه	میانگین	انحراف استاندارد	قدر مطلق بیشترین تفاوت Z کلوموگروف	معناداری
مهارت جایه جایی	۳/۰۶	۱/۸۵	۰/۱۴۶	۰/۵۴۸
مهارت دستکاری	۲/۸۶	۲/۰۱	۰/۱۵۰	۰/۵۰۶

توزیع داده‌ها نرمال می‌باشد برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های پارامتریک استفاده شد.

همانگونه که در جدول ۲ مشاهده می‌گردد، توزیع نمرات پیش آزمون و پس آزمون به صورت طبیعی می‌باشد با توجه به اینکه

**جدول ۳. آزمون لوین برای بررسی همسانی واریانس‌های خطای در مهارت‌های حرکتی درشت**

فراآنی	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معناداری
۲/۶۳۸	۱	۲۸	۰/۱۱۶
۲/۴۲۳	۱	۲۸	۰/۱۳۱

3. Levene

1. ANCOVA  
2. kolmogorov-smirnov Test

تأثیر مداخلات رایانه ای حرکتی (ایکس باکس کینکت) بر مهارت های...

تساوی واریانس های نمرات در دو گروه آزمایش و کنترل تایید شد. همانگونه که در جدول ۳ مشاهده می گردد، فرض صفر برای تساوی واریانس های نمرات دو گروه تایید می گردد. یعنی پیش فرض

**جدول ۴.** بررسی نمرات مهارت های حرکتی درشت در مقادیر پیش و پس آزمون در گروه تجربی و کنترل با استفاده از آزمون  $t$  مستقل

شاخص آماری	T	گروه ها
معنی داری	پس آزمون	پیش آزمون
.001	4/98	3/19
.0463	2/85	2/72

گروه در مراحل پیش آزمون و پس آزمون حاکی از آن است که تمرینات ایکس باکس کینکت تاثیر مثبتی بر مهارت های حرکتی درشت در گروه تجربی داشته است.

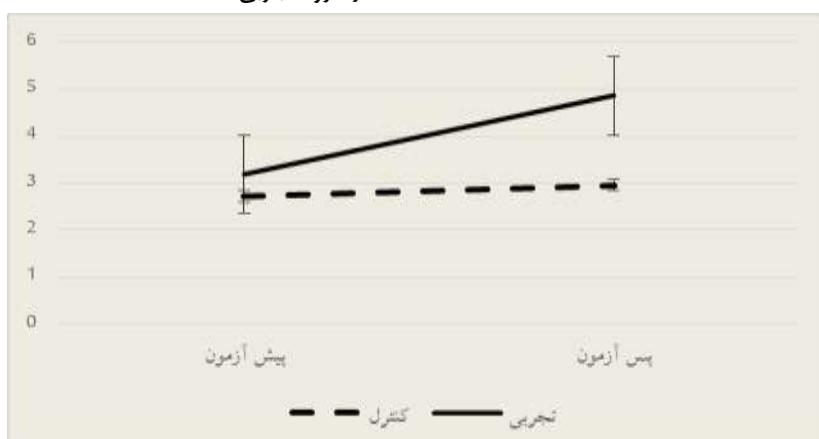
نتایج جدول ۴ نشان داد که نمرات مهارت های حرکتی درشت در گروه تجربی معنی دار ( $P<0.005$ ) بوده در حالیکه در گروه کنترل این تاثیر معنی دار نبوده است ( $p>0.005$ ). همچنین نمرات دو

#### جدول ۵. نتایج تحلیل کوواریانس در متغیر مهارت های حرکتی درشت

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	F	سطح معنی داری	اندازه اثر
پیش آزمون	۲۳/۷۰	۱	۱۲/۴۶	.۰۰۲	.۰/۳۱
گروه	۲۶/۶۵	۱	۱۴/۰۱	.۰۰۱	.۰/۳۴
خطا	۵۱/۳۴	۲۷			
کل	۵۶۹/۳۸	۳۰			

با کنترل اثر پیش آزمون، نتایج پس آزمون گروه ها نشان داد (نمودار ۱) که میانگین مهارت های حرکتی درشت گروه تجربی به میزان معنی داری ( $p = .001$ ;  $md = 1/۹۰$ ) بیشتر از گروه کنترل است. به عبارت دیگر مداخلات رایانه ای - حرکتی موجب بهبود عملکرد در گروه تجربی شده است.

همان طور که در جدول ۵ مشاهده می شود، نتایج تحلیل کوواریانس پس از تعدیل اثر پیش آزمون نشان داد ( $p = .001$ ;  $\eta^2 = .034$ ) که بین مهارت های حرکتی درشت در گروه تجربی و کنترل تفاوت معنی داری وجود دارد ( $P = .001$ ).



**نمودار ۱.** مقایسه میانگین مهارت های حرکتی درشت (جابجایی و دستکاری) گروه تجربی و کنترل در پیش آزمون و پس آزمون

## نتیجه‌گیری

مهارت‌های حرکتی نسبت به بازی‌های آزاد، داشتن فرصت تمرینی هدفمند است. کودکان برای بهبود توانایی‌های حرکتی خود به تشویق، فرصت تمرین و آموزش، محیط غنی و محرک و کیفیت آموزش در محیط بوم شناختی نیاز دارند. با توجه به آنچه از غنی سازی محیط در سیستم‌های پویا صورت گرفته است گالاهو و اژمون (۲۰۱۱) نشان داد که رشد FMS بر مبنای تعامل بین محدودیت‌های تکلیف، فرد و محیط صورت می‌پذیرد. یعنی مهارت‌های حرکتی بنیادی، درون یک سیستم پویای دبرگیرنده یک تکلیف خاص و به وسیله یک فرآگیر با ویژگی‌های معین دریک محیط ویژه اجرا می‌شوند. بنابراین محیط به عنوان یک قیود نقش بسزایی در رشد مهارت‌های بنیادی ایفا کرده و ایجاد تمرینات متناسب با نیازهای کودکان یکی از بهترین راه‌کارها جهت غنی‌سازی محیط محسوب می‌شود.

بنابراین، با غنی‌سازی محیط مدرسه، محیط خانه، و فراهم سازها در پارک‌ها و اماكن عمومی می‌توان مهارت‌های حرکتی را چه در کودکان دارای تأخیر و چه بدون تأخیر را به طور معناداری افزایش داد. و از آنجایی که جوامع امروزی به سمت صنعتی شدن و زندگی آپارتمانی رفته، بنابرین استفاده از بازی‌های ایکس باکس کینکت به دلیل جذابیت، لذت بخشی، انگیزش، و همچنین تهیه راحت و کم هزینه آن می‌توان از آن به عنوان یک برنامه رشدی برای بهبود مهارت‌های حرکتی، تعادل، هماهنگی، کاهش وزن، شبیه سازی و... از آن استفاده کرد.

موضوع بعدی در مداخلات رشدی میزان ساعات آموزش مربوط به جلسات و اجزای مهارت به صورت مجزا و همچنین ایجاد تنوع در حرکات کودکان است. عاملی که در بیشتر مداخلات انجام‌شده در نظر گرفته نشده است، ارتباط بین مدت زمان صرف شده در مداخلات و رشد مهارت‌های بنیادی بسیار متغیر است (ورناداکس و همکاران، ۲۰۱۴، ۲۰۱۵). به نظر می‌رسد برنامه‌های مداخله در کودکان یک مقطوعه بحرانی غیرقابل شناسایی را تجربه می‌کنند شاید این تجربه به خاطر یکنواختی برنامه‌های مورد استفاده در این مداخلات باشد. بنابراین وجود برنامه‌ای که به صورت اختصاصی به بررسی نقش محیط و برنامه‌های آموزشی بر مهارت‌های بنیادی در کودکان پردازد الزامی است (تلن و همکاران، ۲۰۱۴). حرکات هدفمند و تمرینات تخصصی مربوط به مهارت‌ها، با افزایش سطوح انگیزش و لذت از فعالیت بدنی، رشد حرکات بنیادی در

نتایج به دست آمده نشان داد که بازی‌های ایکس باکس کینکت منجر به رشد مهارت‌های حرکتی درشت می‌شوند. گروه بازی‌های ایکس باکس کینکت در مدرسه عملکرد بهتری نسبت به گروه کنترل داشته است، بنابراین این بازی‌ها با ایجاد تحرک و انگیزه در کودکان و همچنین با غنی‌سازی محیط، باعث بهبود مهارت‌های حرکتی جابجایی و دستکاری می‌شود. علاوه بر این، کیفیت آموزش و نوع برنامه مورد استفاده از عوامل مهم در زمینه‌ای رشد حرکات کودکان می‌باشد که در مداخلات باید به آن توجه شود. یافته‌های حاصل از این پژوهش با یافته‌های شیهان و کاتز (۲۰۱۲)، گابارد (۲۰۱۱)، بارنت و همکاران (۲۰۱۲)، جلسما و همکاران (۲۰۱۳)، گارسیا و همکاران (۲۰۰۲)، که به بررسی نقش عوامل مداخله بر رشد مهارت‌های بنیادی با استفاده از برنامه‌های رشدی و برنامه‌های ایکس باکس کینکت پرداخته‌اند و به این نتیجه رسیدند که این برنامه‌ها منجر به رشد مهارت‌های بنیادی می‌شوند همخوانی دارد. با این وجود، یک تفسیر غلط در رابطه با مفهوم رشدی الگوهای حرکتی بنیادی، این عقیده است که این مهارت‌ها به وسیله بالیدگی مشخص می‌شوند و خیلی کم تحت تأثیر تقاضاهای تکلیف و عوامل محیطی قرار می‌گیرند. برخی متخصصان رشد کودک مکرراً در مورد رشد طبیعی حرکات و بازی‌ها توشه‌اند و این عقیده که کودکان این حرکات را به طور طبیعی و صرفاً حاصل بالیدگی کسب می‌کنند را پیش گرفته‌اند. اما اگرچه بالیدگی در رشد الگوهای حرکتی بنیادی نقش دارد، نباید از آن به عنوان تنها عامل اثرگذار نگریسته شود. شرایط محیطی نقش بسیار مهمی را در بهبود این مهارت‌ها ایفا می‌کند (گابارد، ۲۰۱۶).

با این وجود، نتایج این پژوهش با یافته‌های مطالعه ورناداکس و همکاران (۲۰۱۲)، که به بررسی تاثیر نقش بازی‌های ایکس باکس کینکت بر رشد مهارت‌های بنیادی جابجایی در کودکان پیش‌بستانی پرداختند و نتایج نشان داد که این بازی‌ها تأثیری بر رشد مهارت‌های جابجایی ندارند، ناهمخوان است. در مطالعه ورناداکس و همکاران مدت زمان مداخله شش هفتگه بوده است و همچنین پر تکل تمرینی وی با تأکید بر مهارت‌های حرکتی جابجایی به طور تخصصی نبوده است. پس می‌توان به اهمیت فراهم ساختن تجارب حرکتی متنوع و متناسب برای رشد همه‌جانبه هر کودک پی برد. یکی از دلایل مهم تأثیر بیشتر تجارب حرکتی و آموزش

تأثیر مداخلات رایانه ای حرکتی (ایکس باکس کینکت) بر مهارت های...  
کودکان را در بی داشته که این خود منجر به شرکت در فعالیت های  
ورزشی سازمان یافته در آینده می شود. با توجه به نتایج تحقیق حاضر  
پیشنهاد می شود که برنامه های مداخله برای کودکان مناسب با  
سطح رشدی آن ها و در قالب برنامه های آموزشی ویژه و حرکات  
خلاق در جهت رشد الگوهای پایه باشد.

### کد اخلاق مقاله

کد اخلاق این مقاله ۴۳۴۴۷ می باشد.

### منابع

9. Goodway, J. D., & Branta, C. F. (2003). Influence of a motor skill intervention on fundamental motor skill development of disadvantaged preschool children. *Research quarterly for exercise and sport*, 74(1), 36-46.
10. Hammond, J., Jones, V., Hill, E. L., Green, D., & Male, I. (2014). An investigation of the impact of regular use of the Wii Fit to improve motor and psychosocial outcomes in children with movement difficulties: a pilot study. *Child: care, health and development*, 40(2), 165-175.
11. Jelsma, J., Pronk, M., Ferguson, G., & Jelsma-Smit, D. (2013). The effect of the Nintendo Wii Fit on balance control and gross motor function of children with spastic hemiplegic cerebral palsy. *Developmental neurorehabilitation*, 16(1), 27-37.
12. Pate, R. R., Davis, M. G., Robinson, T. N., Stone, E. J., McKenzie, T. L., & Young, J. C. (2006). Promoting physical activity in children and youth: a leadership role for schools: a scientific statement from the American Heart Association Council on Nutrition, Physical Activity, and Metabolism (Physical Activity Committee) in collaboration with the Councils on Cardiovascular Disease in the Young and Cardiovascular Nursing. *Circulation*, 114(11), 1214-1224.
13. Sheehan, D. P., & Katz, L. (2012). The Impact of a Six Week Exergaming Curriculum on Balance with Grade Three School Children using the Wii FIT+™. *International Journal of Computer Science in Sport (International Association of Computer Science in Sport)*, 11(3).
14. Sheehan, D. P., & Katz, L. (2013). The effects of a daily, 6-week exergaming curriculum on balance in fourth grade children. *Journal of Sport and Health Science*, 2(3), 131-137.
15. Sheikh, M., Safania, A. M., & Afshari, J. (2011). Effect of selected motor skills on motor development of both genders aged 5 and 6 years old. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 1723-1725.
16. Sin, H., & Lee, G. (2013). Additional virtual reality training using Xbox Kinect in stroke survivors with hemiplegia. *American journal of*

23. Venetsanou, F., & Kambas, A. (2010). Environmental factors affecting preschoolers' motor development. *Early childhood education journal*, 37(4), 319-327.
24. Vernadakis, N., Derri, V., Tsitskari, E., & Antoniou, P. (2014). The effect of Xbox Kinect intervention on balance ability for previously injured young competitive male athletes: a preliminary study. *Physical Therapy in Sport*, 15(3), 148-155.
25. Vernadakis, N., Gioftsidou, A., Antoniou, P., Ioannidis, D., & Giannousi, M. (2012). The impact of Nintendo Wii to physical education students' balance compared to the traditional approaches. *Computers & Education*, 59(2), 196-205.
26. Vernadakis, N., Kouli, O., Tsitskari, E., Gioftsidou, A., & Antoniou, P. (2014). University students' ability-expectancy beliefs and subjective task values for exergames. *Computers & Education*, 75, 149-161.
27. Vernadakis, N., Papastergiou, M., Zetou, E., & Antoniou, P. (2015). The impact of an exergame-based intervention on children's fundamental motor skills. *Computers & Education*, 83, 90-102.
28. Yen, C. Y., Lin, K. H., Hu, M. H., Wu, R. M., Lu, T. W., & Lin, C. H. (2011). Effects of virtual reality-augmented balance training on sensory organization and attentional demand for postural control in people with parkinson disease: a randomized controlled trial. *Physical therapy*, 91(6), 862-874.
29. Zarezadeh, M., Farokhi, A., & KAZEM, N. A. (2011). Determining reliability and validity of test of gross motor development (Ulrich, 2000) in 3-11 aged children of Tehran city.
17. Spencer, J. P., Clearfield, M., Corbetta, D., Ulrich, B., Buchanan, P., & Schöner, G. (2016). Moving toward a grand theory of development: In memory of Esther Thelen. *Child Development*, 77(6), 1521-1538.
18. Staiano, A. E., Abraham, A. A., & Calvert, S. L. (2012). Competitive versus cooperative exergame play for African American adolescents' executive function skills: Short-term effects in a long-term training intervention. *Developmental psychology*, 48(2), 337.
19. Thelen, E., Ulrich, B. D., & Wolff, P. H. (2014). Hidden skills: A dynamic systems analysis of treadmill stepping during the first year. *Monographs of the society for research in child development*, i-103.
20. Tzetzis, G., Avgerinos, A., Vernadakis, N., & Kioumourtzoglou, E. (2018). Differences in self-reported perceived and objective measures of duration and intensity of physical activity for adults in skiing. *European journal of epidemiology*, 17(3), 217-222.
21. Van Diest, M., Lamothe, C. J., Stegenga, J., Verkerke, G. J., & Postema, K. (2013). Exergaming for balance training of elderly: state of the art and future developments. *Journal of neuroengineering and rehabilitation*, 10(1), 101.
22. Vandorpe, B., Vandendriessche, J., Vaeyens, R., Pion, J., Matthys, S., Lefevre, J., & Lenoir, M. (2012). Relationship between sports participation and the level of motor coordination in childhood: a longitudinal approach. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 15(3), 220-225.